

31. maj

Aningaasaqarnikkut ingerlatsineq pillugu nalunaarut 2016 - Napatitsinissamut siuariartortitsinissamullu pilersaarut.

(Aningaasaqarnermut Aatsitassanullu Naalakkersuisoq)

Siumumiit aningaasaqarnikkut ingerlatsineq pillugu 2016-imut nalunaarussiaq oqaaseqarfiginissaani aallarniutigalugu oqaatigissavarput, inuussutissarsiutitigut aningaasarsiornikkullu periarfissat suli sukataarunnerullugit ingerlanneqarnissaat pingaaruteqarlunnarmata aallutissallugit. Aalisarnikkummi isertitat kisimik inuiaqatigiit ineriartornerani aningaasalersugassat nammassinnaanngilaat, taamaattumik pingaaruteqarpoq aatsitassarsiornikkut, takornariaqarnikkut inuussutissarsiutinilu allanik imminut pilersornerulernermik nassataqarfiusunik aqutissiuisinnaq. Aammalu ilinniartitaanikkut sukataarnerunissarput.

Namminersornermik annerusumik alloriarnissaq ornipparput namminerlu aningaasalersugassavut suli annertoqaat taamaattumik sulisinnaasut amerlanerpaat pisariaqartikkatsigit sukataarnerusariaqarpugut suli.

Piffissami qaangiuttumi aningaasaqarnikkut ajunngitsumik inissikkiartorneq aalisarnikkut uneqattaangitsumik periarfissaqartitsineq annertuumik kivitseqataavoq, aamma nunarsuarmi aalisakkat akii pitsaasuusimani akileraartarnikkut akitsuutitigullu 2015-imut naatsorsuutitigut iluaqusii-simasut takuarput taamaattumik pisuussutit uummassusillit eqqarsaatigalugit uneqattaangitsumik periarfissaqartitsineq piujuaannartitsinermik anguniagaq qimangikkaluarlugu pisinnaasoq, suli annermik iluaqutiginiagassaavoq minnerunngitsumik aalisarnermi saarullinniarneq eqqarsaatigalugu.

Taamaattorli tamatumani akit minnerpaaffilerneqarsinnaanerat eqqarsaatigissallugu oqallisiginersallugulu piffissanngortoq Siumumi isumaqarpugut, aammattaaq tunitsiveqartitsinermi unammilleqatigiinneq periarfissaatillugu sapinngisamik aqutissaasoq eqqumaffigeqqussavarput, tamatumani akit aalisartunut ineriartortitsinissamut atuuttariaqarmata.

Suliffissaaleqisutut nalunaarsortittartut ikiliartorneri ukiuni tulleriinni akileraarutit isertinneqartartut annertusinerannik kinguneqarpoq, taamaattumik allatut oqaatigalugu; inuussutissarsiutip tunngaviusup sorlaa ajunngitsumik ilusilersorneqarpat inerititai pitsaasuusut 2015-ip naatsorsuutaasigut takuarput, tamannalu ilinniutigisimasariaqarparput. Taamaattumillu aalisarnermut inat-sisissap tamakkiinerusumik suliarinissaa pingaaruteqarmat kinguarsarnagu sulissutiginnissaa kaammattuuti gaarput.

Takornariaqarnikkut siuariartorneq takuarput, ineriartorteqqissavarput, periarfissat suli annertusar-neqarnerisigut siuariartorteqqissinnaavarput. Aaqqissuuseqqinnerillu mittarfiit tallisussat Ilulissani Nuummilu aamma Qaqortumi mittarfiliornikkut aallarniuteqartussat aallartisarneqangajalerput, ma-litseqassallutik Tasiilami Ittoqqortoormiini mittarfiliortiternernik. Suliassat kinguarsarnagit aallar-tisarnissaat kaammattuutigissavarput sulissutigineqassasoq, tamannami aamma aningaasarsiorfissa-nik annerusumik ammaasussaavoq aallunneqartariaqarlunilu.

Avataanniit aningaasalersuinerit ilanngullugit pimoorullugit nalilersuinerit peqataatinneqartaria-qarput, taamaasilluni nunatsinni aningaasat sanaartornikkut ineriartortitsinikkullu pisariaqarteqisat-sinnik ineriartuutaasussanut annertunerpaamik aallussisinnaajumalluta.

Nunalerineq uummasuuteqarnerlu ukiuni tulleriinni ilungersorfiusoq takuneqarsinnaavoq, uumma-suuteqarnermik ingerlataqartut ikiliartorput, uummasuuteqarnerlu ineriartorteqqikkumallugu aaqqis-suuseqqinnerit pisariaqartinneqartut ingerlanneqartariaqartut Siumumiit isumaqarfigaarput.

Piffissami qaangiuttumi maluginiagassaavoq malunnaateqarluartumik RAL-ip allanngortiterinera, nersualaagassaallunilu tamatuma tapersorsorluarneqarnissaa kaammattuutigissavarput, aamma allo-riarnissami pissanganartumi inuutissarsiortunut iluaqutaanissaa neriuutigaarput. Naatsorsuutigalugu niuernikkut ammaassissasoq, allanittaag ilinniutigalugu ineriartortitseqqinnisamik tikkuussissasoq neriuutigaarput. Aningaasarsiornikkummi periarfissanik nutaanik ammassisinnaammat peqataaffi-gilluarneqartariaqarpoq .

Taamatuttaaq, attaveqaateqarneq eqqarsaatigalugu nunamut tamarmut iluaqutaasumik aaqqisuus-sinerit pingaartorujussuupput, minnerunngitsumik TELE-mi sullissineq eqqarsaatigalugu nammi-nersortunngorsaaneq ajunngilaq, tamannali isumaqartariaqanngilaq akikinneruffiusut kisimik ineri-artortinneqarnerannik, akikinnerusumillu periarfissaqartinneqarnissaannik. *Nuna ataasiusoq inuiaat*

nammaqatigiissut pisariaqarpoq taamaattumik Tele-mi namminersortunngorsaaneq mianersuuttariaqarpoq, unammillerfiunngitsut annerusumik nammakkersorneqarnerannik kinguneqaqqunagu minnerunngitsumik isorliunerusut nunaqarfiit illoqarfiillu mikinerusut eqqarsaatigalugit.

Inuiaqatigiinni aqqissuuseqqinnerit sulissutigalugit aallartisarneqaleruttorput, Siumumi akileraartarnikkut ineqarnikkut aqqissuuseqqinnerit aallartisarneqarnissaat kaammattuutigerusupparput pimoorullugu sulissutigineqassasoq, minnerunngitsumik nunatsinni sulisinnaasut tamarmik periarfissilluarneqarnissaat aqutissiuutissallugu pingaaruteqarlunnarmat, ilinniarsimassutsikkut piginnaangorsareersimasortatta atorluarneqarnissaat aqutissiuunneqartariaqalersoq Siumumi isumaqarpungut.

Allaffisorneq eqqarsaatigalugu ullumikkut misilittagaqarsimanissamik piumasqaateqarneq nunatsinni sullinneqartut amerlanerussuteqangaartut kalaallisuinnaq oqaaseqarnerat aallaavigalugu piumasarineqartariaqalerpoq Kalaalliset oqaaseqarneq tunngavissatut nalilersuineq piumasqaataalertariaqartoq, taamaaliornikkut misilittagaqannginnerarlugit tunullinnguussisarneq peerluinartariaqarmat misilittakkat sulinikkut pissarsiassaapput sapiisernerusariaqalerpugullu.

Naluneqangilaq sulisinnaasut ikiliartortussaammata taamaattumik piginnaangorsarneqareersimasut tamarluinnarmik atorfissaqartinneqarnerat suliffeqarfinnut tamanut sulilersitsiniarnermi atuuttariaqartoq piumasarissallugu pifissanngorpoq.

Meeqqat atuarfianni atuareernermi amerlasuutigut ingerlariaqqittanngitsut amerlanerit suliffissaleqisunngortarmata unammillernartunut ilaavoq, taamaattumik atuartitaanikkut ilinniakkanillu naammassisaqarnissaq inuiaqatigiittut pimoorullugu siunnerfigissallugu pissusissamisuusaaq, taamaaliornikkut sapinngisamik atugarissaarneq orninneqarsinnaammat. Pingaaruteqarpoq ilinniar-titsisut angajoqqaallu qanimut peqatigalugit tamatuma anguneqarnissaannik suliniuteqarnissaq.

Nammineq naalagaaffinngornissarput ornipparput taamaattumillu piumasqaateqarnissarput unammillernaraluarpalluunniit aqqusaagassatta ilagaat, soorunami aamma meeqqat atuarfianni nukit-torsaassaagut, taamaaliernerlu sapinngisamik sanilliuffigisinnaasagut assersuutigalugit naggu-eqatigut assersuuffigalugit ineriartortinneqassaaq.

Suliffissaaleqinerup appariartornera nuannaarutissaavoq, taamaattorli tamanna aamma suli unamillernartumiippoq, pissutigalugu aaqquissuusaanitta maannakut illoqarfiit mikinerusut eqqarsaatigalugit kingunerisaanik allamut nuuttariaqartarnek atuutsitimmagu, allatut oqaatigalugu kommunit sisamaannangortinneqarnerata kingunerisaanik eqiterussinerit atuunnerata qitiusunut katersuunnerit sukkatsisarmagit, ilaatigut inuit nunagisaminni suliffeqartissinnaajunnaarlugit, tamannalu innuttaasut sullinneqarnerata ajorsiartrorneranik malitseqarmat isiginngitsuusaaginnarsinnaangilarput, minnerunngitsumik nunaqarfiit eqqarsaatigalugit aaqquissutaasinnaasumillu iliuuseqarnissaq pisariaqavippoq, sullissiviimmi inuttassaaleqilersarnerat aqutsinerullu aalajangiisarnek eqqarsaatigalugu ungasippallaamik inissisimanerata, innuttaasut sukkasuumik sullinneqarnissaraluat kinguarsaannarnagu ajorsiartrortimmagu. Tamanna ajoraluartumik isumaginninermi sullisinermi takuarput, kommuunit immikkortortaata nukissaalatsiartrormata, sullinneqartut eqqugaapput.

Piaartumik anguniarneqartariaqarpoq sumiiffinni tamaginni sapinngisamik assigiinnerusumik atugaqartitsinissaq, taamaaliornikkut sumiiffinni ilinniarsimasut inuiaqatiginnilu sullisseqataamissamut nukissaqarluartut atorfissaqartinneqarlutik suleqataasinnaassammata.

Politikkerillu kommunini ilaat ingerlalluarnerarput, aap, aqutsineq qitiusoqarfiusuni ajunngilaq, aningaasatigulli ingerlatsineq ima ilaatigut sukkagatigisunngorsimavoq kommunit ilaanni atur-titaaneq eqqarsaatigalugu, klassit ilaat ataatsimuulersittariaqarsimallutik, sipaarniartariaqarneq anigaasatigullu nammassinnaasaq naleqqussarumallugu, taamatuttaaq aningaasatigut akisussaasuseqartumik ingerlatsinissamik aqutsinermi inatsit naammassiumallugu. Eqqugaasut tassa innuttaasut sullineqartut.

Kommunini aningaasatigut ingerlalluarnerup takussutissarisariaqarpaa pisariillisaaneq siuariartornermullu suliniuteqarneq qanga Naalagaaffiup nalaanisut ingerlatsineq uterfigeqattaarnagu. Sapiisernerusariaqarpugut takunnissinnaanerpullu tamanut isiginnittumik nalilersuineramik pikkoriffiginerusariaqarlutigu. Kommunit pilersitaapput innuttaasut pillugit. Siumumi isumaqarpugut aaqquissuusaaneq tunngaviatigut nalilersoqqillugu suliassarigipput, tamatumani kommunit eqqarsaatigalugit kommunit sisamaannaanerat nalilersorneqaqquittariaqartoq isumaqarluinnaratta, Naalakkersuisunut isumaliutigeqquarput piaarnerusumik nalilersueqqinneq pisariaqartoq nunatsinni kommunit tamaasa inoqarfiillu eqqarsaatigalugit.

Piffissaq qaninneq eqqarsaatigalugu marloqiusamik allaffissorneq millisinneqartariaqarpoq, Namminersorlutik oqartussat akisussaaffii kommunit nussorneqartussat aallartinneqartariaqarput kinguarsarnagit, tamannalu piffissami qanittumi sulissutigineqassasoq kaammattuutigaarput.

Ingerlatsinermi sullissinerup pitsaassusaa iserfigilaaraanni, ajoraluartumik peqqinnissaqarfimmi ulluinnarni sullissineq atuisunit namminernit naammagittaalliutaajuarpoq, matumuunalu immikkut sammisassatut qulaajaanerit pisariaqartut isumaqarpugut. Naalackersuinikkut siunnerfiit ajungillat, sullissinerlu naleqquttumik pitsaassuseqarnerisq nalilersorlugu sulissutigineqassasoq kaammattuutigaarput, ilaatigut aamma sulisut amigaataasut nuna tamakkerlugu eqqarsaatigalugit.

Pingaartorujussuuvoq Namminersorlutik Oqartussat ingerlatsiviini Naalackersuisut aningaasatigut ingerlatsineranni aningaasartuutikillisaanerit nalilersorneqarnerat sukumiisumik nalilersuiffiunissaat nakkutigissallugu, ingerlatsiviit ilaani aningaasanik amerlanerusunik pisariaqartitsisoqarpoq ilaanilu aningaasartuutikillisaanissaq pisariaqarpoq, taamaalilluni ingerlatsinermi pisariaqartitsivissut aningaasalersorneqarneranni ikiuutaqqullugit.

Aningaasaqarnikkut ajunngitsumik ineriartornissaq Naalackersuisunit sulissutigineqartoq suli anermik ukkatarineqartariaqartoq Siumumi isumaqarpugut, tamatumani sanaartornikkut aningaasat atugassiissutaasartut ukiuni aningaasaliiffiusuni amerlanerpaartaat naammassineqartassasut piunasaqaatigisariaqarpoq, Naalackersuisunut kaammattuutigissuarput sukangasumik aningaasaliissutaasartut aqunneqartariaqartut, sanaartornikkummi aningaasaliissutaasut amerlanerpaartaat atorineqartartuuppata aningaasatigut angusaq pitsaanerujussuusinnaasoq takusinnaavarput.

Taamaattumik sukangasuumik aqutsineq anguneqartariaqarpoq sanaartugassat ukiumi aningaasaliiffiusumi atorineqartarnissaat eqqarsaatigalugu, aningaasaliissutaasut tamakkiinerusumik sulinneqarunik sanaartornermik siammassissumik pilersitsiviussapput tamatumalu kingunerissallugu sinerissami sanaartorneq annertuumik ingerlasinnaasoq. Sanaartornermi Iluarsartuussinermilu Aningaasaateqarfik piaarnerusumik nalilersuiffiusariaqartoq Siumumiit piunasarissavarput, aammalu aporfiusut piaartumik aaqqiivigineqassasut kaammattuutigissallugu.

Namminersornermi Inatsit aqputigalugu Naalagaaffimmit oqartussaaffiit suli tigunngisavut piaarnerusumik nalilersorneqassasut kaammattuutigaarput, tulleriaarinermilu sorliit pingaarnerutillugit tiguneqarnissaat nalilersorlugu aallartereertariaqartoq Siumumi isumaqarpugut, Naalackersuisu-

nullu tamatuma sulissutigalugu ilungersuunneqarnerunissaa kaammattuutigissallugu aamma aningaasatigut kingunissai eqqarsaatigalugit.

Aningaasatigut ingerlatsineq pillugu nalunaarut 2016-imut siunnerfinnik nalilersugassanillu tikuussiviusoq, siunnerfik orninniagaq ungasissinnaagaluartoq suleqatigiilluarnerup periarfississuaa anguniakkanik angusaqarnissamut aqqutissiuisinnaalersillugu.

Taamatut oqaaseqarluta Siumumiit aningaasaqarnikkut ingerlatsineq pillugu nalunaarussiaq tusaatissatut tiguarput.

Jens Immanuelson

Siumut